

การบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
Quality Assurance Administrations of Administrators Under Samutsakhon Primary
Education Service Area Office

อุธร แก้วสม
ศีกฤทธิ์ ศิลาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Uthorn Kaewsom
Asst.Prof. Dr.Khukrit Silalaiy
Ramkhamhaeng University
E-mail: pitchayapuk_mook@hotmail.com

วันที่รับบทความ: 1 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 6 มกราคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 16 กุมภาพันธ์ 2566

Received: January 1, 2023; Revised: January 6, 2023; Accepted: February 16, 2023

บทคัดย่อ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการและดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่ง/วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 333 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของโคเฮน จากนั้นใช้การสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.08-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 2.1) ครูที่มีตำแหน่ง/วิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 2.2) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.3) ครูที่

ทำงานในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษา, การบริหารงาน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

Abstract

Educational Quality Assurance is a management process and operation according to missions of school in order to help students, parents and stakeholders have confidence in quality education and develop student quality properly and continuously. This study aimed to study and compare Quality Assurance Administration of Administrators under Samutsakhon Primary Education Service Area office classified according to position / academic standing, work experience and school size. The study sample was consisted of 333 government teachers in schools under Samutsakhon Primary Education Service Area office in the academic year 2022 recruited through stratified random sampling method and considerate sample size through Cohen table with the statistics at 0.05. The instrument was a five – point rating scale questionnaire about Quality Assurance Administration of Administrators under Samutsakhon Primary Education Service Area office. The reliability was at 0.979. The statistics used in this research were the mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), the test values, One Way ANOVA and Scheffé's method of multiple comparison test.

The research results were found that;

1. The overall and each aspect of Quality Assurance Administration of Administrators under Samutsakhon Primary Education Service Area office were at a high level.

2. The results of the comparison of government teacher on Quality Assurance Administration of Administrators under Samutsakhon Primary Education Service Area office were as follows; 2.1) Teachers with different position / academic standing, their opinions on Quality Assurance Administration of Administrators under Samutsakhon Primary Education Service Area office overall and in all aspects were not different. 2.2) Teachers with different work experience had opinions differently on Quality Assurance Administration of Administrators under Samutsakhon Primary Education Service Area office overall and in all aspects at the statistical significance of .05. 2.3) Teachers with different school size had opinions differently

on Quality Assurance Administration of Administrators under Samutsakhon Primary Education Service Area office overall and in all aspects at the statistical significance of .05.

Keyword: Quality Assurance, Administration, Samutsakhon Primary Education Service Area office

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47-51 สรุปความสำคัญได้ว่า มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา และมาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด (ราชกิจจานุเบกษา, 2561 : 59)

ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีเรื่องของบุคลากรทางการศึกษาขาดความมุ่งมั่นและความทุ่มเทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอทำให้ต้องทำหน้าที่หลายอย่าง การกำหนดมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านการบริหารโดยเฉพาะ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีครูไม่เพียงพอ และ ครูไม่ตรงวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการ ครูมีภาระหน้าที่นอกเหนือจากการสอนมากเกินไป จนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรบางส่วนยังขาดจิตสำนึกร่วมกันในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและขาดความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพ ระบบการกำกับติดตาม ประเมินยังไม่ส่งผลใน การพัฒนา

คุณภาพการศึกษา ครูยังมีการพัฒนาตนเองน้อย (อำนาจ วิทยานูวัติ, 2557 : 264) จากการเข้าร่วมประชุม นำเสนอผลการนิเทศติดตามการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขาดความต่อเนื่อง ผู้บริหาร ยังไม่ตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ และ ส่วนใหญ่บทบาทสำคัญอยู่ที่ครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายใน และโรงเรียนมักจะดำเนินการก็ต่อเมื่อ ต้องเข้ารับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปัญหา สำคัญจึงเป็นเรื่องของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ยังไม่แสดงบทบาทในการบริหารงานการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาคร, 2564 : 25) การประกันคุณภาพภายในมีข้อจำกัดปัญหาด้านครูและบุคลากรที่ยังขาดความรู้ มี ความเข้าใจไม่ตรงกัน และยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเพียงพอ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ทางการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการ เตรียมรับการประกันภายนอก ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนมิได้รับการ ส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมเพียงพอ (ปริดา บุญเพลิง .2562 : 124) และพบว่า สถานศึกษาควรรับรู้ถึงระดับการ ดำเนินงานตามมาตรฐานโดยดำเนินการภายในได้วงจรคุณภาพ (PDCA) มีการตรวจสอบความถูกต้อง ความ เหมาะสม ความเป็นไปได้ (อุดม ชูสิวรรณ. 2559: 98)

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าวผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กฎกระทรวง กำหนดไว้ 6 ข้อ คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จตาม มาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา และนำผลไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา และ 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) นำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 3) เพื่อต้องการทราบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับใด มีปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไรในการทำให้การ บริหารงาน การประกันคุณภาพของสถานศึกษามีความเข้มแข็งเพื่อส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา ที่กำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่ง/วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,138 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 333 คน ได้จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion, & Morrison, 2011, p.147) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครูในสถานศึกษา จำแนกเป็น

ตำแหน่ง/วิทยฐานะ ได้แก่ 1) ไม่มีวิทยฐานะ 2) วิทยฐานะ

ประสบการณ์ทำงาน ได้แก่ 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5 –10 ปี 3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ขนาดสถานศึกษา ได้แก่ 1) ขนาดเล็ก 2) ขนาดกลาง 3) ขนาดใหญ่

2.1 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) การบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ตำแหน่ง/วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) เกี่ยวกับการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

การสร้างเครื่องมือและทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและทดสอบเครื่องมือในการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษา

2. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ให้สอดคล้องกับตัวแปรที่จะศึกษา

3. สร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษา

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ และ นำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.80-1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .979

6. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 16 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 333 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการขอความอนุเคราะห์จากครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อการตอบและส่งแบบสอบถามออนไลน์ ให้เสร็จตามกำหนด

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามออนไลน์ที่ได้รับคืนทั้งหมด 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์มาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D) เป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตำแหน่ง/วิทยฐานะ สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่า t

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว หากพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธี เชฟเฟ

5. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยนำมาจัดกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที วิเคราะห์โดยค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว หากพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธี เชฟเฟ่

สรุปผล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 333 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีวิทยฐานะจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 51.05 และมีวิทยฐานะจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 48.95 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 37.84 ตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 31.23 และมีตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 30.93 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 48.65 สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 และขนาดเล็ก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมาย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครด้านการกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ให้มีการวิเคราะห์มาตรฐานและประเด็นพิจารณาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการโดยมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และให้มีการประกาศมาตรฐานและค่าเป้าหมายมาตรฐานของสถานศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบ

2.2 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ให้มีการกำหนดวิธีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือข้อมูลที่อ้างอิงได้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุ

เป้าหมายที่วางไว้ ให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามสภาพจริง โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และให้มีการกำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

2.3 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ให้มีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จัดทำคำสั่ง มอบหมายงานให้แก่ผู้รับผิดชอบอย่างเป็นรูปธรรม และให้มีการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2.4 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีการจัดทำเอกสาร ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการประเมินมาตรฐานของสถานศึกษาแก่หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง และให้มีการประเมินผลครอบคลุมทุกมาตรฐานและประเด็นพิจารณาตามสภาพจริง

2.5 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ให้คณะกรรมการได้นำเสนอผลการประเมิน และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ให้นำข้อมูลจากการประเมินของคณะกรรมการไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้น และแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.6 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัดในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ให้มีการจัดทำไฟล์ที่สมบูรณ์และรูปแบบเพื่อนำส่งหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่แก่สาธารณชนต่อไป มีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินของสถานศึกษา และข้อเสนอแนะจากการติดตามของคณะกรรมการภายนอก มาจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และติดตามตรวจสอบการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างถูกต้อง นำเสนอรายละเอียดได้ครบถ้วนสมบูรณ์ สะท้อนคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่ง/วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ครูที่มีตำแหน่ง/วิทยฐานะต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีมีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3.3 ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปประเด็นสำคัญเพื่อนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด รองลงมา คือ การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล ภูมิแดง (2557 : 279) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับสุริยาตา เล็งชู (2554 : 67-68) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า 1) ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ธนิสา คูประเสริฐ (2559 : 123) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการประกันคุณภาพภายในตามการรับรู้ของบุคลากรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีการรับรู้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นงานที่ถูกกำหนดด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47-51 ว่าโรงเรียนทุกโรงต้องมีการดำเนินการ และด้วยข้อกำหนดในมาตรา 48 ที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (ราชกิจจานุเบกษา, 2561 : 59) แสดงให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การดำเนินการเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ได้กำหนดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ดำเนินการไว้ ดังนี้ คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา และ 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) นำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561 : 3) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนไว้สำหรับให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปดำเนินการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการในแต่ละระบบมีการ

ติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัด และมีเวลากำหนดในการดำเนินการอย่างชัดเจน เช่น การกำหนดให้สถานศึกษาต้องส่งแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการนิเทศกำกับติดตามจากศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดให้ส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางระบบงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะได้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานศึกษาวางไว้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตาม ตำแหน่ง/วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดแต่ละตัวแปร ดังนี้

1) ครูที่มีวิทยฐานะ/ตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์, เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม และคณะ (2564) ที่ทำการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับรังสรรค์ ทบวอ, ชูติมา พรหมผุยและคณะ (2564) ที่ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของภายในวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูทุกคนในโรงเรียนมีความรู้และเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะบทบาทในการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) กล่าวไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินการ 6 ขั้นตอน คือ 1) ดำเนินการกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา 2) ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) ดำเนินการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 6) ดำเนินการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด เมื่อบทบาทในการดำเนินการของผู้บริหารมีความชัดเจน จึงทำให้ครูทุกคนในโรงเรียนไม่ว่าจะมีวิทยฐานะใดหรือตำแหน่งใดก็มองเห็นบทบาทในการดำเนินการของผู้บริหารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ แต่ไม่สอดคล้องกับวันทนา เนื่อน้อย (2560) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า มีการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุดา ป่วนเทียน (2561) และ รังสรรค์ ทบวอ, ชุตินา พรหมผุยและคณะ (2564) ที่ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน แล้วพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพสถานศึกษาของผู้บริหารว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานใน ต่ำกว่า 5 ปี มักจะเป็นกลุ่มที่ถูกมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อาจเนื่องมาจากว่าครูกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่มีความสามารถในเรื่องของเทคโนโลยี จบการศึกษาในระดับปริญญาโท มีความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน จึงทำให้กลุ่มครูที่ปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปนั้นอาจมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพียงบางส่วน จึงทำให้มีความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารแตกต่างกันตามการปฏิบัติงาน ซึ่งการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพของสถานศึกษา เป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารและครูทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมายการศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47-51 และโดยเฉพาะมาตรา 48 ที่กำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นประเด็นที่สำคัญประการหนึ่ง ผู้บริหาร จะต้องดำเนินการให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรับรู้และปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ให้ทุกคนมีวิสัยทัศน์ร่วมกันว่า หน้าที่การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ ของทุกคน ที่ต้องดำเนินการร่วมกัน เพื่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อสร้างความเชื่อมั่น การยอมรับ จากผู้ปกครองที่เป็นผู้รับบริการของโรงเรียน

3) ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครใน ภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ สอดคล้อง กับงานวิจัยของสุดา ป่วนเทียน (2561) ที่ศึกษาเปรียบเทียบครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาด ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ พิรุณศักดิ์ มหานิติ พงษ์, เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม และคณะ (2564) ทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนไม่เกิน 120 คน มีครูและบุคลากรน้อย ซึ่งโดยส่วนมากจะมีผู้บริหาร 1 คน และครูไม่เกิน 10 คน จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนงานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยครูทุกคนมีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในงานทุกงาน เพราะเมื่อจำนวนครูน้อย ย่อมต้องรับผิดชอบงานมากขึ้นซึ่งจะถือว่าเป็นข้อดีและข้อได้เปรียบในการทำงานของบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็กที่มีโอกาสได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างหลากหลาย ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาได้สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งตามหลักการและกฎหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกคนในโรงเรียน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 31-33) กล่าวว่า ความสำคัญของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่บุคลากรในสถานศึกษาต้องทราบและเข้าใจตรงกันว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ดังนั้นการดำเนินการของผู้บริหารในสถานศึกษาทุกขนาดควรให้ความสำคัญกับหลักการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และให้ครูรวมถึงบุคลากรทุกคนในสถานศึกษารับรู้และเข้าใจร่วมกันในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น เพื่อให้เกิดการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ให้สูงยิ่งขึ้นต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการให้มีการกำหนดค่าเป้าหมายและประกาศมาตรฐานโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการกำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดย ใช้กระบวนการวิจัยหรือข้อมูล

อ้างอิงได้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ให้ความเห็นชอบก่อนนำสู่การปฏิบัติ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ผู้รับผิดชอบงานให้มีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและสามารถสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิธีการประเมินผลและสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับการตัดสินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และให้มีการนำผลการประเมินมาตรฐานมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดเด่น และจุดที่ต้องพัฒนา เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป

1.6 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนได้รับรู้ เข้าใจ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในลักษณะของการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method)

2.2 ควรศึกษาข้อมูลเชิงลึกกับโรงเรียนที่ผ่านการประกันคุณภาพภายในรอบสี่เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในว่ามีการดำเนินการอย่างไร โดยใช้การศึกษารายกรณี (Cased Study)

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2565). รายงานการนิเทศ ติดตามการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา. สมุทรสาคร : กลุ่มนิเทศติดตามและวัดประเมินผลการจัดการศึกษา.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา.

_____. (2561). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน เอ็นเอ รัตนะเทรตติ้ง.

ธนิสา คูประเสริฐ. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการประกันคุณภาพภายในตามการรับรู้ของบุคลากรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ปรีดา บุญเพลิง. (2562). กลยุทธ์การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลไปสู่การปฏิบัติในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- พิรุณศักดิ์ มหานิติพงษ์ , เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม และคณะ. (2564).สภาพและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย. 5(1), 59-73.
- รังสรรค์ ทบวอ, ชุตติมา พรหมผุยและคณะ. (2564).สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์.Journal of Roi Kaensarn Academi. 6(11), 165-180.
- ราชกิจจานุเบกษา. (23 กุมภาพันธ์ 2561). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2553). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ศศิวิมล ภูมิแดง. (2557). ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุดา ป่วนเทียน. (2561). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สุริยาดา เล็งนู. (2554). การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. สารนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุดม ชูลีวรรณ. (2559). รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อำนาจ วิชยานุวัติ. (2557). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 8(2): 263-274.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education* (7th Ed.). New York: Routledge.